

Angelj mirú.

Zamaknen gledam dete malo,
Ki sklepa roki v čast Bogú,
In zdi se mi, da je poslalo
Nebó mi angelja mirú.

Kakó plamti mu lice mlado,
V višave dviga se okó;
Kako bi mu vzletelo rado
Za duhom i telo v nebo.

Zamaknen gledam — in vstrepeče
Globoko v prsih mi srcé,
Pa sklenem roki in goreče
Kot ótrok molim nehoté.

L. Črnej.

Pastirci.

II.

Hud mraz je bil. Dolge ledene sveče so visele od streh, še večje nego tiste, ki jih natakne vaš cerkvenik na oltarne svečnike le o velikih praznikih. Vrabci so tožno skakali po strešnih slemenih, otepaje raz svoje perje nadležne snežinke, ki so se na gosto usipale izpod meglenega neba. — Toda kaj bi vam opisoval mrzli, zimski čas. Saj ga tako dosti ne skusite. Če začutite, da je zavela malo mrzlejša sapica, pa hajdi na široko peč, gret si mrzle ude. O sv. Nikolaju, o Božiču in na tepežni dan pa še posebno ne mislite toliko na mraz, kakor na povitice in druga darila svojih dobrih tet in strijcev.

Tudi Tilka in Nandek nista užila preveč mrazú: bila sta večinoma doma in se pridno učila. Kaj je bilo pa s pastirci? gotovo radovedni povprašujete. No, teh naša znanca nista pozabila. Božični čas je bil že pred vrati, zato sta vsak dan težje pričakovala, kdaj jima prinese Metodek obljubljene pastirce. Dva dni pred Božičem sta pa čula za nju seveda strašno novico, da Me-

todka ne bo domov: Pomenila sta se bila že, da pojde Nandek k Martinkovim poizvedet, ali je resnična ta novica ali ne. Pa ravno v tem trenutku zagledata pred hišo starega moža v debelem kožuhi nasečega nekaj pod pazduho. Takoj sta izpoznala v njem Martinka, Metodkovega očeta.

Ta je bil mej tem stopil v Andrejčkovo vežo, otepel glasno sneg raz svoj pisani kožuh, potem je stopil v družinsko sobo rekoč:

»Bog vam daj vesele božične praznike, meni pa o novem letu veliko novoletno darilo!«

»Bog ti dodeli vsega obilno!« začuje se glas Andrejčkovega očeta izza mize, kjer so ravno nekaj pratiko pregledovali. »Kaj paносиš, Martinek, pod pazduho?«

»I — kaj, pastirce imam. Vaščani so mi večkrat pravili, da bi si radi jaslice napravili o Božiču, pa da nimajo nič pastircev. Pred jednim tednom mi je zopet Mlakarjev Jaka tožil, da nima s čim jaslic narediti. Tedaj sem pisal Metodku v Ljubljano, naj prinese pastircev domov, ko pride na počitnice. Pa odgovoril mi je, da ne more obiskati svoje rojstne vasi, ker so ga strije pregovorili, da ostane te počitnice v mestu pri njih. Po pošti mi je pa vendar poslal precej pastircev. Takih še nismo imeli v naši vasi. Boš videl, Janez, kakor živi so. Saj pravim: moj Metodek ni karsibodi. Ko je bil šele osem let star, naučil se je v jednem dnevu pri sv. maši streči. In latinski govoriti to tudi ni majhna reč.«

Tako je hvalil Martinek svojega Metodka in pastirce, katere je bil razpotožil po stari hrastovi mizi.

Osupnjena in seveda tudi žalostna sta bila Nandek in Tilka, ko sta čula, da Metodka res ne bo domov. Nandku se je skoraj milo storilo, ko se spomni, da je bila zastonj in brezuspešna tista vrečica sladkih hrušek. Raje bi jih bil sam snedel.

Toda svojih notranjih čustev nista naša znanca glasno razodela: molčala sta gledajoč v resno se držečega očeta, ki se niso nič kaj zanimali za Martinkovo blago.

»Ali boš kaj kupil?« vpraša Martinek očeta.

»Pri nas ne boš prodajal, Martinek. Menim, da imata Tilka in Nandek že od sv. Nikolaja sem dovolj pastircev, da ž njimi lahko jutri napravita jaslice« ...

»Oče, saj jih nimava več! Menda so jih nama miši snedle. Oni dan sva šla s Tilko gledat v tisto staro omaro tam-le, kjer so bili shranjeni, pa sva videla, da so vsi pokvarjeni: jeden ni imel glave, drugi nog, tretji premajhno palico, tako da je prav vsakemu nekaj manjkalo. Še isti dan sva jih vrgla v ogenj«, tako ugovarja Nandek čudečemu se očetu.

»E«, pošali se Martinek, »vaju že nima rad sveti Nikolaj. Kar miši pošlje, da vama snedó darila, katera je bil prej prinesel! Gotovo sta premalo molila!«

Martinek še ni bil dobro izgovoril zadnjih besedij, ko se začujejo v veži lahni pa hitri koraki, in kmalu plane v sobo — Metodek, živ Martinkov Metodek!

Vsi, kar jih je bilo v hiši, bili so osupnjeni, Martinek pa ni mogel drugega reči nego:

»Saj si pisal, da te ne bo!«

»Seveda sem«, odgovori Metodek podavši najprej očetu desnico, potem pa vsem znancem zaporedoma, »toda precej, ko sem bil odposlal pismo, obiskali so me teta. Vprašali so me, če hočem iti z njimi domov na počitnice. Takoj sem se premislil. Še isti dan sem odpovedal strijcu. Danes zjutraj sva šla s teto na pošto, ki je naju ravno sedaj pripeljala v rojstno vas. — Teta so odšli na naš dom, jaz sem pa sem krenil, ker sem slišal, da stè vi, oče, tukaj«.

»Je že prav, Metodek, že prav. Samo da si prišel! Sedaj pojdi pa brž še k materi ter sporoči teti, da pridem kmalu domov!«

Metodek je malo namežikal Tilki in Nandku, češ, saj sta vendar dobila pastircev, potem pa je izginil urno skozi vrata.

Ko je Metodek odšel, pojezili so se nekoliko Andrejčkov oče radi otroške malomarnosti, češ, da je bilo treba bolje spraviti pastirce; ko se pa umiré, začno pazljivo pregledovati razpoloženo blago.

Mej tem se vsuje cela čreda otrok okoli mize. Prišlo jih je bilo namreč v tem času mnogo vasovat, kakor: Oplankova Anica in njena mlajša sestra Zalika, sosedov Francek in še dosti drugih. Seveda ni hotel nihče zanemariti lepe prilike, da si ne bi ogledal toliko

naslikanih pastirjev, konj, angeljev, dreves in krasnih jaslic. Še celo Figarjev Matevžek si je upal približati se cerkveniku, dasi ga je ta preteklo nedeljo malo potipal za desno uho, ker je šepetal z Opaldarjevim Tončkom.

»Koliko so pa ti?« vprašajo Andrejčkov oče čez nekaj časa, kazaje s prstom na posebno velike pastirce v dolgih, rujavih suknjah in zagorelih obrazov. Trije so imeli celo krone na glavi in so sedeli na čilih konjih. Bili so to trije Modri z Jutrovega.

»Dva krajcarja manj nego dva groša boš dal za-nje. Tisti so najlepši, pa tudi najdražji. Drugi so po štiri krajcarje«, odreže se kratko Martinek.

»Teh po štiri vzamem nekaj. Za one dam pet, če hočeš.«

»Nič več, pa nič manj, kakor sem rekel!«

»Pa pojdi drugam z njimi!« reko oče in se v stran obrnejo godrnjajoč, da za tak papir ne dajo toliko; raje pridenejo še nekoliko, pa bodo kupili Tilki novo ruto za na glavo.

Strahoma je pogledoval Nandek očeta. Povedati jim je nekaj hotel, pa ni mogel samega strahu. Videl je namreč že v duhu, kako odhaja Martinek s pastirci iz hiše.

Mej tem so se drugi otroci trgali, suvali in glasno smejali okoli mize. Ni čudno torej, če je Martinek sedaj pa sedaj krcnil tega ali onega po roki, s katero je pretrdo prijemal za mehki papir. Pri tem je vedno govoril: »Ej, nepridav nepridavi! Moj Metodek — pa ti: sta si pač kakor dan in noč! Ali se moraš vtikati v vsako reč?«

Tilka pa se je zapazivši zadrego svojega bratca prerila skozi druge otroke do očeta, povlekla jih za spodnji del suknje in jim na uho zašepetala: »Oče, kupite tiste lepe! Jaz bom ruto dobila od tete. Obljubili so mi jo za praznike.«

Tu se nagne pa sosedov Francek proti Nandku rekoč: »Bomo pa pri nas kupili tiste-le! Takoj tečem domov, da očetu in materi vse povem!« Po teh besedah jo udere iz hiše kakor blisek.

Za Nandka je bilo to seveda preveč. Malo je manjkalo, pa bi se bil prav pošteno zjokal vpričo vseh. Joka ga rešijo oče govoreč Martinku:

»Sedem pa dam!«

»No, naj bo tebi! Boš pa za novo leto mi dal malo več pšenice in prediva, nego imaš sicer navado. — Tu jih imaš!«

Mej tem, ko so oče plačevali Martinku tiste lepe in nekaj onih po štiri krajcarje, je bil Nandek nekam izginil. A kmalu pride zopet nazaj v desni roki nekaj držeč. »Oče«, pravi, »spomnil sem se, da imam še dva krajcarja od sv. Nikolaja. Teh mi pa še niso snele miši. Pa ju dajte, če hočete Martinku! Gotovo bo potem pri nas pustil pastirce.«

Ta ponudba sedaj zopet veselega Nandka je zelo vzradostila Martinka. Zato mu pravi:

»Z očetom sva se že pogodila. Le sam imej tisti denar, pa pogosto moli k sv. Nikolaju, da ga ne razdenejo miši, kakor so tvoje pastirce!«

To izrekši je Martinek odšel, za njim tudi večina radovedne mladine. Andrejčkova družina pa je dolgo občudovala lepe pastirce.

»Tako lepih še nisem videla!« pohvalijo jih mati pristopivši od kolovrata k mizi. »Nandek, jutri pa lahko pričneta zgodaj s Tilko delati jaslice tam-le v kotu, kjer gori sedaj svetilka pred podobo Matere božje. Mahú prinese še danes hlapec Jernej, deščico vama preskrbi pa oče, na kateri bodo stale jaslice.«

Tako se je vse srečno izšlo za Nandka in Tilko. In kdo bi bil bolj vesel pastircev, nego ona, ko sta jih že toliko časa in tako težko pričakovala. A Tilki se je vendar videlo, da ji nekaj teži srce. Veliko zadrego namreč, v kateri sta bila ravnokar oba, ona in bratec, smatrala je za kazen božjo, ker nista bila starišem razodela, kaj in kako sta se bila dogovorila z Metodkom gledé pastircev. Stariši so sicer vedeli, da sta mu dala odhajajočemu v Ljubljano vrečico hrušek, a menili so, da sta Nandek in Tilka to storila iz samega prijateljstva, ne pa iz kakega drugega vzroka.

Sklenila je vse natančno povedati starišem. To je tudi storila še isti večer. In ta večer sta z bratcem sklenila, da bosta odslej odkritosrčna proti vsem ljudem, zlasti pa proti starišem.

(Konec prih.)

